

ÚS Olomouc upozorňuje na změnu klubovní místnosti a novou adresu sekretariátu:

Během měsíce února bude plně obnovena činnost v nových prostorách na Výstavišti FLORA Olomouc. Po předchozí domluvě si lze vyzvednout známky a Rukověti na rok 2015.

Nová korespondenční adresa ÚS Olomouc:

Český zahrádkářský svaz
Územní sdružení Olomouc
Zamenhofova 790
779 00 Olomouc

◀▶ ☀ Ochrana rostlin na zahrádce v březnu:

Uvedený kalendářní přehled je použit s laskavým svolením autora: MUDr. Josefa Horáka ↓

◀▶ **Obstaráváme si chybějící základní chemické a biologické přípravky k ochraně rostlin, feromonový lapák k monitorování náletu obaleče jablečného (např. Deltastop CP) a bílé i žluté lepové desky ke sledování náletu pilatek, vrtule třešňové a mšic.** ▶◀ Je nejvyšší čas vyvěsit nové a vyčistit staré budky pro ptactvo. ▶◀ **Nejpozději během předjarního řezu** musí být ze stromů odstraněny i mumifikované zbytky plodů jaderovin a peckovin **napadených moniliniovou hnilobou plodů**, dále odstraněny letorosty, případně konce letorostů u jabloní **napadených padlím** a konce letorostů angreštů **napadených hnědým padlím angreštu**. Připomeňme si starou pravdu, že samotný předjarní řez slouží nejen k regulaci násady, ale i k omezení výskytu a šíření houbových chorob. Je to také tím, že řezem zajistíme dostatečnou vzdušnost a osvětlení korun stromů. ▶◀ **Ošetříme stromy s mrazovými trhlinami a deskami, případně kmeny poškozené hlodavci.** Mně samotnému se osvědčil po zimě na Vysočině, kdy napadlo velké množství sněhu a kmeny i větve byly poškozeny zajíci, přípravek Aversol pasta. Je registrován na lesní a okrasné dřeviny, obsahuje však účinný fungicid thiram, který samotný se běžně používá v ovocnářství. Tento přípravek je registrován k zabránění okusu. Další podobný přípravek Pellacol, jenž je 10% suspenzí thiramu, je registrován dokonce i k hojení a zacelování ran poškozených kmenů. Nátěr či postřik je třeba provést co nejdříve po poranění.

▶◀ Na rybízu odřežeme suché větvičky poškozené housenkami **nesytky rybízové** a především obíráme a pálíme nápadně zvětšené pupeny napadené **vlnovníkem rybízovým**. Při silnějším napadení ostříháme větvičky pod nejnižším postiženým pupenem. Při výskytu tohoto onemocnění navíc vždy provedeme před květem při teplotě nad 18 °C postřik **posledním zbylým akaricidem dodávaným na trh v zahrádkářském malobalení - Nissorun 10 WP v 0,07% koncentraci**.

▶◀ Nejpozději v březnu, **těsně před rašením** uskutečníme **první předjarní postřik všech stromů a keřů měďnatými přípravky**. Toto ošetření má mnohočetný příznivý vliv: ▶◀ U broskvoní je to již většinou nejpozdnější termín ošetření v době, kdy se začínají zvětšovat vrcholové listové pupeny na jednotlivých větvičkách. Bývá to obvykle tehdy, když na lískových keřích prší jehnědy. U broskvoní jde především o první a rozhodující postřik **proti kadeřavosti broskvoně a suché skvrnitosti listů broskvoně**. Toto opatření dále působí proti napadení větévek, větví a kmenů bakteriemi z rodu *Pseudomonas* a houbami z rodu *Valsa (Leucostoma)*, **což způsobí omezení výskytu korových nekróz spojených s klejotokem**. ▶◀ U dalších peckovin může toto ošetření bránit výskytu **puchrovitosti slivoně**, dále též **korovým nekrózám** a částečně omezit i vznik tzv. **mrtvice u meruněk**.

◀▶ U jádřovin omezíme tímto postřikem výskyt **nektriové korové nekrózy** a **výskyt strupovitosti**. Postřik je třeba provádět, až když teplota vzduchu vystoupí nejméně na 7 °C. **Použijeme k tomuto ošetření zásadně přípravky na bázi mědi např. Kuprikol 50, Champion 50 WP a nebo Kocide 2000.**

◀▶ **Kulturu jahod** očistíme od starých zaschlých a nemocných listů, jahodník přihnojíme a ošetříme přípravkem Vertimec 1.8 EC proti **roztokařu jahodníkovému** a pomocí přípravku Ortiva proti chorobě, která se v poslední době vyskytuje stále častěji - **antraknóze jahodníku**.

◀▶ Při vlhkém a chladném jaru, kdy se zpomaluje i rozvoj vegetace, je nutné **pokračovat až do začátku kvetení v ochraně broskvoní proti kadeřavosti**. K opakovanému ošetření broskvoní použijeme už jen organické fungicidy, např. přípravky Delan 700 WDG, Dithane DG Neotec, Syllit 65 WP nebo Thiram Granuflo.

◀▶ Každoročně je bezpodmínečně nutné provést preventivní postřiky proti **hnědému padlí angreštu**. Pro první ošetření (již před květem angreštů) se nyní doporučuje použít přípravek **na bázi síry Kumulus WG** a k ošetření po odkvětu si ponecháme k opakovanému použití strobilurin Discus.

◀▶ V březnu navíc obnovujeme **lepové pásy** na kmenech ovocných stromů. Na kmeny jabloní připevňujeme lapací **pásy z vlnité lepenky** k pozdějšímu nalákání housenek obaleče jablečného.

◀▶ Jestliže se v minulém roce v sadu objevila na hrušních zákeřná **mera skvrnitá**, je třeba zahájit ochranu proti ní již v březnu. V sadu totiž začíná létat tento škůdce již koncem února a v průběhu března. Pohlavně zralé samičky kladou vajíčka ve dnech, kdy jsou maximální denní teploty 10 °C či více. Vrchol kladení vajíček je v dubnu a květnu. V ochraně proti měře je třeba především zabránit předčasnému vykladení vajíček (provést tzv. synchronizaci kladení) a při ochraně použít přípravky maximálně šetřící predátory mer (dravé ploštice, parazitické vosičky, slunéčka a škvory aj.). Největším problémem při ochraně proti merám na hrušních je rychlá selekce rezistentních populací tohoto škůdce k insekticidům.

◀▶ **Při kalamitním výskytu mer na hrušních v předcházejícím roce, ke kterému však většinou dochází na monokulturách hrušni u velkosadařů, je zapotřebí provést v sadu následující sled ochranných opatření:**

◀▶ **březen:** doporučuje se nejméně dvakrát provést postřik okrajových částí stromů 1% kaolinem s přídavkem smáčedla.

◀▶ **duben:** ve fázi **myšího ouška**, kdy se ještě nelíhnou z vajíček první nymfy, může populaci těchto škůdců omezit **dobře provedený jarní postřik olejovým přípravkem v kombinaci s insekticidem** (optimální řešení je pomocí 90ml Ecolu + 2ml Calypso 480 SC na 10 l vody anebo **Stop přezimujícím škůdcům** 100ml + 2ml Calypso 480 SC).

◀▶ **těsně před květem**, kdy se již začínají líhnout nymfy z vajíček ošetřujeme přípravkem Sanmite 20 WP. Na pozdější ošetření proti starším larvám mer je účinnější přípravek SpinTor a při kalamitním přemnožení larev a dospělců je možné zkusit účinnější Vertimec 1.8 EC. Avšak v poslední době se nyní prosazuje při výskytu mer v tomto pozdním období úplné vyloučení chemické ochrany a k likvidaci mer se využívá působení přirozených antagonistů, protože v letním období jsou populace mer již regulovány přirozenými nepřáteli - pavouky, plošticemi, škvory, slunéčky, pestřenkami aj. (pokud nebyly zničeny neselektivními insekticidy)

◀▶ Na porostech česneku ponecháváme až do začátku dubna bílou netkanou textilii chránící před náletem mouchy **houbomilky česnekové**.

◀▶ V **zeleninové zahradě** je vhodné v březnu posypat záhony, na nichž budeme pěstovat košťálovou zeleninu, dusíkatým vápnem (100 gramů na 1 m²) v rámci prevence proti **nádorovitosti kořenů**. Tato aplikace musí být provedena 3 týdny před plánovanou výsadbou. Příčinou choroby je mikroorganismus *Plasmodiophora brassicae* s obrovskou množivou schopností a několikaletou perzistencí jeho trvalých spor v půdě. Toto agens napadá kořeny všech brukvovitých rostlin (zeleninu, olejniny, brukvovité plevele). Přenos choroby je možný napadenou sadbou a zamořenou půdou. Ochrana kromě aplikace dusíkatého vápna spočívá především v nepěstování brukvovitých plodin na zamořeném pozemku 6–8 let.

◀▶ Při předpěstování sadby se často setkáváme s **padáním klíčnicích rostlin**. U klíčnicích a vzcházejících rostlin dochází k odumírání klíčků nebo k poškození kořenových krčků. Vzcházející rostlinky pak padají a odumírají. Původcem jsou půdní houby (např. *Botryotinia fuckeliana*, *Fusarium ssp.*, *Olpidium brassicae*, *Phytophthora ssp.*, *Pythium spp.*, *Rhizoctonia solani*, *Sclerotinia sclerotiorum* aj.), které přetrvávají v půdě většinou na zbytcích napadených rostlin. Infikovaná půda a pěstební substráty zapříčiňují hlavní přenos tohoto onemocnění. Ochrana spočívá v dezinfekci pěstebních substrátů (např. propařením), v moření osiva a

ve správné agrotechnice (rozvoji choroby napomáhá převlhčený kyselý substrát). Poslední možností je chemické ošetření substrátů, půdy a rostlin. Lze použít především Merpan 80 WG k dezinfekci zeminy (30 g na 1 m² nebo 800 g na 1 m³), dále Proplant nebo Previcur Energy. A konečně nyní je na trhu „Supresivní substrát pro výsev a množení“ s účinkem proti padání klíčnic rostlin, který obsahuje dvě příznivě působící houby, z nichž první potlačuje patogenní půdní houby a druhá ochraňuje sazenice různých druhů zelenin před hmyzími škůdci, kteří napadají kořenový systém rostlin.

◀▶ ☀ **Nutné práce na zahrádce v březnu:** použité informace jsou čerpány: www.zahradkari.cz: ↓

◀▶ **Vhodná doba řezu jaderovin a peckovin, pro řez rybízu a angreštu je nejvyšší čas.**

◀▶ Když půda rozmrzne a oschne, je nutné ji přípravit na jaro pro výsevy a výsadbu.

◀▶ Jakmile to země dovolí (oschne a nelepí se), začíná se na zahrádce s výsadbou těch ovocných stromků a keřů, které nebylo možné zasadit na podzim - začínáme rybízem a angreštem, neboť nejdříve raší. Při přípravě a sázení je třeba pamatovat na případné mrazy, které škodí obnaženým kořenům. Mísy u ovocných stromů pohnojíme dobrým kompostem a obilím kmeny stromů tam, kde jsme tak neučinili dříve. Také dokončíme odstranění mechů a lišejníků zvláště v místě rozvětvení, kde může vlivem vyšší vlhkosti docházet k zahánění kůry.

◀▶ Kontrolujte zdravotní stav u rybízu - zvětšené pupeny, napadené vlnovníkem rybízovým olamujte a palte. V případě silného výskytu při teplotě nad + 18 °C ošetřete keře akaricidním přípravkem. U jaderovin se dokončuje průklest podle zásady opatrného zakracování každého letorostu, zvláště u mladých rostlin: Zbytečné zakracování vede k trvalému bujení neplodných vlků. Řezné rány je třeba ošetřit - u těch větších zahlázením ostrým nožem po okraji a zatřením latexovou barvou s přídavkem fungicidu (např. Dithane apod. v dávce cca 20 g na 1 kg barvy). K hojivému ošetření ran se používají přípravky typu Kambilan balsam. Řez provádíme obvykle koncem měsíce, kdy noční teploty již zpravidla neklesají pod -10 °C.

◀▶ V březnu se též dokončuje přeroubování peckovin a v druhé polovině měsíce se začínají přeroubovávat jaderoviny. ▶▶ Po řezu révy je třeba provést vyvázání tažňů, prokypřit a přihnojit půdu u révových keřů. Odřezané réví je možné použít do kompostu.

◀▶ Pro zeleninové záhony připravíme půdu mělkým zčypřením a uhrabáním po podzimním rytí a tam, kde půda na podzim nebyla zryta, učiníme tak co nejdříve, kdy to stav půdy dovolí, aby se půda před urovnáním stačila slehnout. ▶▶ Ze zelenin vyséváme nejdříve kořenové - mrkev, petržel, pastinák a černý kořen, s raným výsevem nezapomeneme příp. na mák. Oseté záhony se doporučuje utužit širokou lopatou, nebo lehkým válcem. Uspíšení zraje až 12 dnů u v březnu vysazeného salátu je možné docílit zakrytím záhonu netkanou textilií. Také s výsevem ledového salátu (křehké bublinaté listy s kadeřavými okraji se začíná v březnu. Výsev je obdobný, jako u běžného hlávkového salátu, výhodou je odolnost vybíhání do květu a větší snášenlivost vyšších teplot. Sadbu celeru si zahrádkáři připravují doma v teplé místnosti a teplém pařeništi. Vysévá se nejpozději v první polovině března do truhlíků a po zakrytí ovlhčeným sklem semenáčky v teple do měsíce vzejdou. Při prvním pravém listu se přepichují do teplého pařeniště 5 x 5 cm a běžně se ošetřují. ▶▶ V druhé polovině měsíce se sází jarní česnek, koncem měsíce se do volné půdy vysévá ředkvička, vodnice, špenát a kopr. Pro pěstování raných brambor je třeba sadbu předklíčit. Nenarašené hlízy se ukládají v jedné vrstvě do platonků a umísťují se v světlejší místnosti, kde je teplota 12 - 14 °C. Sadba by měla do doby výsadby (s ohledem na polohu a počasí) vytvořit klíčky 1 - 2 cm dlouhé.

◀▶ Pokud není dosud trávník ošetřen vyhrabáním listů a mechu, tak to provedeme s následným rozhozením kompostu, který přidáme rovněž k okrasným dřevinám, vřesovištním rostlinám přisypeme rašelinu. Stále zelené listnáče a rododendrony je třeba zvláště po sušších zimách důkladně zavlažit tak, aby kořenový bal i s okolím bylo zjevně dobře provlhčené. Poslední závlivková dávka se využívá jako přihnojení - do vody se přidává plné hnojivo v množství 3 g na 1 l. ▶▶ Březen je hlavním obdobím řezu růží, také se přesazují trvalky a prostokořenné dřeviny (bez balů) - nejlépe těsně před rašením. Přesazují se fuchsie a pelargónie a k zesílení se přenášejí na světlejší místa. Ještě stále můžeme vysévat petúnie, vysévají se i letničky s delší vegetační dobou (hledíky, salvie, lobelky, nestařec). Pro výzdobu balkonů se řízkují některé balkonovky - např. převislé hybridní petúnie (Surfinie). Pokojové květiny se v tomto měsíci přihnojují roztokem plných hnojiv, okenní truhlíky se osazují maceškami již na začátku měsíce. Přezimované hlízy begonií pro osázení okenních truhlíků se koncem měsíce dávají do bedniček s 5 cm vysokou vrstvou vlhké rašeliny. ▶▶ Ještě počátkem měsíce můžeme pokračovat pro udržení dobrého tvaru a plného kvetení v řezu plaménků a popínavých dřevin.

Program školení pro rok 2015 – pořádá ČZS, Územní sdružení Olomouc

Regionální centrum Olomouc u hlavního vlakového nádraží, 1. patro – přednáškový sál Centaurus

Pořadatelé srdečně zvou na školení všechny příznivce zahrádek a zahrádkaření, zúčastnit se mohou nejen členové ČZS, ale také neorganizovaní zájemci.

Vstup je možný jen do naplnění kapacity přednáškového sálu.

datum	hodina	přednášející	název přednášky
7.2.2015	8 - 10	Jiří Martiš, Vsetín	Pěstování hrušní v malých zahrádkách.
	10 - 12	Ing. Daniel Šimala, Tatraberry, Hladovka, SR	Kanadské borůvky, brusinky, klikva, zimolez, muchovník, aronie aj.
14.2.2015	8 - 10	JUDr. Jan Rytíř, Ph.D., Olomouc	Nový "Občanský zákoník" v zahrádkářské praxi.
	10 - 12	Ing. Karel Dušek, CSc., VÚRV, v.v.i., Olomouc	Vliv hmyzích opylovatelů na kvalitu a kvantitu ovoce a semen.
28.2.2015	8 - 10	Miroslav Přasličák, Krnov	Roubované okrasné jehličnany. Čarověníky.
	10 - 12	Ing. Jan Šenk, SZŠ Ostrava	Okrasné keře pro domácí zahrady.
7.3.2015	8 - 12	Ing. Marie Borkovcová, Ph.D., Mendelova univerzita v Brně, AF, Ústav zoologie	Živočichové v našich zahradách.

Plán školení sestavil: Ing. Jiří Kučera, CSc., ÚS ČZS Olomouc

V průběhu školení firma Reneta, prodej zahrádkářských potřeb, která se podílí na zajištění přednáškových prostor, nabízí své produkty přímým prodejem i závazným objednávkovým systémem. Pro přednáškové prostory platí striktní zákaz prodeje vlastních zahrádkářských výpěstků !

Nabídka služeb firmy RENETA, která sponzoruje školení zahrádkářských instruktorů, které probíhá v sále RCO u hl. vlakového nádraží v Olomouci:

- Poradenská služba v oblasti pěstování rostlin, určování chorob, škůdců, ...
- Ovocné stromky, okrasné dřeviny, růže, semena, sadba, zásilková služba, ...
- Zahrádkářské potřeby: nářadí, keramika, pesticidy, herbicidy, ...
- Květiny: letničky, trvalky, skalničky, pokojové květiny, řezané květiny (prodej a doručování řezaných i pokojových květin po celé ČR a EU, osazování interiérů), sukulenty, kaktusy, atd.
- Projektování, výsadby a údržby zahrad a jiných ploch

Adresa: RENETA, Olbrachtova 3, 779 00 Olomouc; www.reneta.cz; tel.: 585 411 010;

Otevírací doba: Po - Pá: 08:00 - 18:00 So: 08:00 - 12:00

► **Poradenská služba – každou středu, mimo 1. v měsíci, mezi 13⁰⁰ a 16⁰⁰ hodinou (na sekretariátě ÚS ČZS)**

ZO ČZS si mohou vyzvednout na sekretariátě ÚR ČZS v Olomouci, ulice Zamenhoffova, každou středu, mimo 1. v měsíci:

► **členské známky na rok 2015 + ke každé známce zdarma „Rukověť zahrádkáře 2015“ + kalendářik ČZS.**

Telefonické dotazy mimo středu Vám zodpoví členové ÚS ČZS Olomouc:

Předseda – M. Pazdera, tel.: 605 004 301; e-mail: mirek.pazdera@seznam.cz

tajemník - J.Skarupský, tel.: 605 127 698

hospodář – J. Kačerová, tel.: 775 639 152

Redakce: Vlasta Schubertová, ČZS ÚS Olomouc - konečná úprava

(neprošlo jazykovou úpravou)

Program oblastního školení odborných instruktorů ČZS Brno-venkov

7. 2. 2015	9 ⁰⁰ - 10 ⁵⁵	Ing. Helena Vlašínová, Ph.D., MZLU Brno AF, Ústav biologie rostlin: Rostlinné extrakty v ochraně a výživě rostlin
	11 ⁰⁵ - 13 ⁰⁰	Ing. Petr Ackerman, CSc., Emeritní pracovník Státní rostlinolékařské správy Brno: Dynamika chorob a škůdců vinné révy v loňském roce
21. 2. 2015	9 ⁰⁰ - 10 ⁵⁵	Ing. Tomáš Vajčner, Gardena: Závlahové systémy, malá zahradní mechanizace, novinky pro nastávající sezónu
	11 ⁰⁵ - 13 ⁰⁰	Husquarna: Mechanizace na zahrádce
7. 3. 2015	9 ⁰⁰ - 10 ⁵⁵	Bc. Tomáš Jan, ÚKZÚZ ZS Želešice: Novinky v odrůdách peckovin
	11 ⁰⁵ - 13 ⁰⁰	Bc. Tomáš Jan, ÚKZÚZ ZS Želešice: Novinky a trendy ve skořápkatém ovoci

Termín dle domluvy: **Prof. Ing. Vojtěch Řezníček, CSc.**, MZLU Brno ZF, Ústav šlechtění a množení zahr. plodin:

Terénní cvičení na ŠZP Žabčice

Změna programu vyhrazena. Přednášky budou probíhat v Brně v sále na Křenové 67 (nad ÚR Brno-město). Je to tramvajemi č. 8, 9 a 10 zastávka Masná (druhá od hl. nádraží), nebo trolejbusy 31 a 33 zastávka Čechyňská (druhá od hl. nádraží). Kurz je pro členy ČZS (po předložení platného průkazu) zdarma, od ostatní veřejnosti bude vybíráno 40 Kč za jeden přednáškový den. Na setkání se těší za územní radu ČZS Brno venkov Ing. Jirí Procházka, program.